

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2002/19/EG

av den 7 mars 2002

om tillträde till och samtrafik mellan elektroniska kommunikationsnät och tillhörande faciliteter
(tillträdesdirektiv)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD
HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

nät är underställda villkor som medlemsstaterna har fastställt.

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 95 i detta,

- (2) Tjänster varigenom innehåll såsom saluföring av ett utbud av ljud- eller tv-sändningsinnehåll tillhandahålls omfattas inte av det gemensamma regelverket för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster.

med beaktande av kommissionens förslag ⁽¹⁾,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽²⁾,

- (3) Termen "tillträde" har många olika betydelser och därför är det nödvändigt att exakt definiera hur den används i detta direktiv, utan att det påverkar dess användning i andra gemenskapsbestämmelser. En operatör kan äga underliggande nät eller faciliteter, eller helt eller delvis hyra nät och faciliteter.

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget ⁽³⁾, och

av följande skäl:

- (1) I Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/21/EG av den 7 mars 2002 om ett gemensamt regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (ramdirektiv) ⁽⁴⁾ fastställs målen för ett regelverk som omfattar elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster inom gemenskapen, inbegripet fasta och mobila telenät, kabel-tv-nät, nät för markbundna sändningar, satellitnät och Internetnät, oavsett om dessa används för tal, telefax, data eller bilder. Sådana nät kan ha auktoriserats av en medlemsstat i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/20/EG av den 7 mars 2002 om auktorisation för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (auktorisationsdirektiv) ⁽⁵⁾ eller enligt tidigare regleringsåtgärder. Bestämmelserna i detta direktiv gäller de nät som används för att tillhandahålla allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster. Detta direktiv omfattar system för tillträde till och samtrafik mellan tjänsteleverantörer. Privata nät åläggs inte några skyldigheter enligt detta direktiv såvida de inte genom tillträde till allmänna

- (4) I Europaparlamentets och rådets direktiv 95/47/EG av den 24 oktober 1995 om tillämpning av standarder för sändning av televisionssignaler ⁽⁶⁾ förordades varken något särskilt överföringssystem för digital television eller några tjänstekrav, vilket gjorde det möjligt för marknadsaktörerna att ta initiativet och utveckla lämpliga system. Genom gruppen för sändning av digital video (Digital Video Broadcasting Group) har aktörerna på den europeiska marknaden utvecklat en serie överföringssystem för television som antagits av sändningsföretag i hela världen. Dessa överföringssystem har standardiserats av Europeiska institutet för telestandarder (ETSI) och rekommenderas nu av Internationella teleunionen (ITU). När det gäller digital television i bredbildsformat är 16:9 det referensformat för televisionstjänster och televisionsprogram i bredbildsformat som nu har etablerats på medlemsstaternas marknader efter rådets beslut 93/424/EEG av den 22 juli 1993 om en handlingsplan för införande av avancerade televisionstjänster i Europa ⁽⁷⁾.

⁽¹⁾ EGT C 365 E, 19.12.2000, s. 215 och EGT C 270 E, 25.9.2001, s. 161.

⁽²⁾ EGT C 123, 25.4.2001, s. 50.

⁽³⁾ Europaparlamentets yttrande av den 1 mars 2001 (EGT C 277, 1.10.2001, s. 72), rådets gemensamma ståndpunkt av den 17 september 2001 (EGT C 337, 30.11.2001, s. 1) och Europaparlamentets beslut av den 12 december 2001 (ännu ej offentliggjort i EGT). Rådets beslut av den 14 februari 2002.

⁽⁴⁾ Se s. 33 i detta nummer av EGT.

⁽⁵⁾ Se s. 21 i detta nummer av EGT.

(5) På en öppen och konkurrensutsatt marknad bör det inte finnas några begränsningar som hindrar företag från att förhandla om förutsättningarna för tillträde och samtrafik mellan dem, i synnerhet gränsöverskridande avtal, om inte annat följer av konkurrensreglerna i fördraget. I

⁽⁶⁾ EGT L 281, 23.11.1995, s. 51.

⁽⁷⁾ EGT L 196, 5.8.1993, s. 48.

- syfte att uppnå en verkligt alleuropeisk marknad med ökad effektivitet, effektiv konkurrens, fler valmöjligheter och konkurrenskraftiga tjänster för konsumenterna bör företag som erhåller begäran om tillträde eller samtrafik i princip ingå sådana avtal på kommersiell basis och förhandla med god vilja.
- (6) På de marknader där skillnaderna i förhandlingsstyrka mellan olika företag ännu är betydande och där några företag är beroende av infrastruktur som tillhandahålls av andra för att kunna tillhandahålla sina tjänster, är det lämpligt att fastställa en ram för att säkerställa att marknaden fungerar effektivt. Om kommersiella förhandlingar misslyckas bör de nationella regleringsmyndigheterna ha befogenhet att i slutanvändarnas intresse säkerställa tillfredsställande tillträde, samtrafik och samverkan mellan tjänster. De får särskilt säkerställa uppkoppling mellan slutanvändare genom att införa rimliga skyldigheter för de företag som kontrollerar tillträde till slutanvändarna. Kontroll av tillträde kan innebära ägande eller kontroll av den fysiska kopplingen till slutanvändaren (antingen fast eller mobil) och/eller möjligheten att ändra eller dra in det eller de nationella nummer som behövs för tillträde till en slutanvändares nätanslutningspunkt. Detta skulle t.ex. vara fallet om nätoperatörer på ett orimligt sätt skulle begränsa slutanvändarnas valfrihet när det gäller tillträde till Internetportaler och Internet-tjänster.
- (7) Nationella rättsliga eller administrativa åtgärder som innebär att villkoren för tillträde eller samtrafik kopplas till den verksamhet som bedrivs av den part som begär samtrafik, och särskilt till denna parts investeringsgrad i nätinfrastrukturen, och inte till den samtrafik eller det tillträde som tillhandahålls, kan ge upphov till snedvridningar på marknaden och därför strida mot konkurrensreglerna.
- (8) Nätoperatörer som kontrollerar tillträdet till sina egna kunder gör det med hjälp av unika nummer och adresser från en offentliggjord nummer- eller adressförteckning. Andra nätoperatörer måste kunna leverera trafik till dessa kunder och måste därför kunna bedriva direkt eller indirekt samtrafik med varandra. De existerande rättigheterna och skyldigheterna att förhandla om samtrafik bör därför bibehållas. Det är också lämpligt att bibehålla de skyldigheter som redan fastställs i direktiv 95/47/EG och som innebär att helt digitala elektroniska kommunikationsnät som används för distribution av televisionstjänster och som är öppna för allmänheten skall kunna klara av att distribuera televisionstjänster och televisionsprogram i bredbildsformat, så att användarna kan ta emot sådana program i det format i vilket de sänds.
- (9) Samverkan mellan tjänster gynnar slutanvändarna och är ett viktigt mål för detta regelverk. Att främja kompatibilitet är ett av de mål för de nationella regleringsmyndigheterna som anges i detta regelverk, vilket även föreskriver att kommissionen skall offentliggöra en förteckning över standarder och/eller specifikationer för tillhandahållande av tjänster, tekniska gränssnitt och/eller nätfunktioner, som en grundval för främjande av harmonisering inom området för elektroniska kommunikationer. Medlemsstaterna bör uppmantra användandet av offentliggjorda standarder och/eller specifikationer i den utsträckning det är absolut nödvändigt för att säkerställa samverkan mellan tjänster och öka användarnas valmöjligheter.
- (10) Konkurrensregler kan visa sig otillräckliga för att säkerställa kulturell mångfald och mediemångfald på området digital television. Genom direktiv 95/47/EG upprättades en första rättslig ram för den framväxande digital-tv-branschen vilken bör bibehållas, framför allt när det gäller skyldigheten att ge villkorad tillgång på lika, rimliga och icke-diskriminerande villkor i syfte att säkerställa att en bred uppsättning av program och tjänster finns tillgänglig. Den tekniska utvecklingen och marknadsutvecklingen gör det nödvändigt att regelbundet se över dessa skyldigheterna, antingen genom en medlemsstat för dess nationella marknad eller genom kommissionen för gemenskapen, i synnerhet för att avgöra om det är motiverat att utvidga skyldigheterna till att omfatta nya nätgränsstationer som elektroniska programguider (EPG) och gränssnitt för tillämpningsprogram (API), i den utsträckning som är nödvändig för att säkerställa slutanvändarnas tillträde till specificerade digitala sändningstjänster. Medlemsstaterna får genom de lagar och andra författningar som de anser vara nödvändiga närmare ange de digitala sändningar till vilka slutanvändarna måste garanteras tillträde.
- (11) Medlemsstaterna får även tillåta sin nationella regleringsmyndighet att se över skyldigheterna när det gäller villkorad tillgång till digitala sändningstjänster i syfte att genom marknadsanalys bedöma om villkoren för operatörer utan betydande inflytande på marknaden i fråga skall ändras eller upphävas. Sådana ändringar eller upphävanden bör inte negativt påverka slutanvändares tillträde till sådana tjänster eller utsikterna till effektiv konkurrens.
- (12) För att säkerställa kontinuiteten i befintliga avtal och undvika ett rättsligt tomrum är det nödvändigt att det säkerställs att det i inledningsskedet i det nya regelverket tas med de skyldigheter som avser tillträde och samtrafik i artiklarna 4, 6, 7, 8, 11, 12 och 14 i Europaparlamentets och rådets direktiv 97/33/EG av den 30 juni 1997

om samtrafik inom telekommunikation i syfte att säkerställa samhällsomfattande tjänster och samverkan genom tillämpning av principerna om tillhandahållande av öppna nät ⁽¹⁾, de skyldigheter som avser särskilt tillträde i artikel 16 i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/10/EG av den 26 februari 1998 om tillhandahållande av öppna nätverk (ONP) för taltelefoni och samhällsomfattande tjänster för telekommunikation i en konkurrensutsatt miljö ⁽²⁾ och de skyldigheter som avser tillhandahållandet av överföringskapacitet för hyrda förbindelser i rådets direktiv 92/44/EEG av den 5 juni 1992 om tillhandahållande av öppna nät för förhyrda förbindelser ⁽³⁾. Dessa bestämmelser måste dock utan dröjsmål ses över mot bakgrund av de rådande förhållandena på marknaden. En sådan översyn bör även inbegripa de organisationer som omfattas av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2887/2000 av den 18 december 2000 om tillträde till accessnät ⁽⁴⁾.

- (13) Översynen bör utföras med hjälp av en ekonomisk marknadsanalys som bygger på metoder från konkurrenslagstiftningen. Syftet är att successivt minska den sektorspecifika förhandsregleringen i takt med att konkurrens utvecklas på marknaden. Förfarandet har också utformats med tanke på övergångsproblem på marknaden, till exempel problem som hänger samman med internationell roaming, och med tanke på att nya flaskhalsar kan uppstå till följd av teknisk utveckling, vilket kan göra det nödvändigt med förhandsreglering, t.ex. när det gäller bredbandsaccessnät. Det kan mycket väl hända att konkurrensen utvecklas olika snabbt i olika marknadssegment och olika medlemsstater, och de nationella regleringsmyndigheterna måste kunna lindra regleringsskyldigheterna på de marknader där konkurrensen ger önskat resultat. För att säkerställa att marknadsaktörer med liknande förutsättningar behandlas lika i olika medlemsstater bör kommissionen kunna säkerställa en harmoniserad tillämpning av bestämmelserna i detta direktiv. De nationella regleringsmyndigheterna och de nationella myndigheter som anförtrots genom förändring av konkurrenslagstiftningen bör när så är lämpligt samordna sina åtgärder för att säkerställa att det lämpligaste rättsmedlet används. Gemenskapen och dess medlemsstater har i samband med Världshandelsorganisationens (WTO) avtal om grundläggande telekommunikationstjänster gjort åtaganden om samtrafik av telenät som måste fullgöras.

- (14) I direktiv 97/33/EG fastställs ett antal skyldigheter för företag med ett betydande inflytande på marknaden, nämligen insyn, icke-diskriminering, särredovisning, tillträde och kontroll av priser, inbegripet kostnadsorientering. Denna uppsättning av möjliga skyldigheter bör bibehållas, men för att undvika överreglering bör det också fastställas att det rör sig om de mest omfattande skyldigheter som kan tillämpas för företag. I syfte att fullgöra internationella åtaganden eller följa gemenskapslagstiftningen kan det i undantagsfall vara lämpligt att införa skyldigheter för samtliga marknadsaktörer avseende tillträde eller samtrafik, på samma sätt som för närvarande gäller för system med villkorad tillgång för digitala televisionstjänster.

- (15) För införandet av en specifik skyldighet för ett företag med betydande inflytande på marknaden krävs inte någon ytterligare marknadsanalys utan endast en motivering att skyldigheten i fråga är lämplig och rimlig mot bakgrund av det fastställda problemets art.

- (16) Insyn i villkor och krav för tillträde och samtrafik, inbegripet prissättning, bidrar till snabbare förhandlingar samtidigt som tvister kan undvikas och marknadsaktörerna får förtroende för att en tjänst inte tillhandahålls på diskriminerande villkor. Det är särskilt viktigt med öppenhet och insyn för att säkerställa samverkan när det gäller tekniska gränssnitt. Om en nationell regleringsmyndighet inför skyldigheter att offentliggöra uppgifter, får den även ange hur uppgifterna skall göras tillgängliga, så att till exempel typen av offentliggörande (på papper och/eller elektroniskt) anges samt huruvida uppgifterna är gratis eller inte med hänsyn till de berörda uppgifternas art och syfte.

- (17) Principen om icke-diskriminering säkerställer att företag med marknadsinflytande inte kan snedvrیدا konkurrensen, särskilt när det rör sig om vertikalt integrerade företag som tillhandahåller tjänster till företag som de konkurrerar med på marknader i efterföljande led.

- (18) Med särredovisning blir det möjligt att synliggöra interna prisöverföringar, och de nationella regleringsmyndigheterna kan i förekommande fall kontrollera om skyldigheter avseende icke-diskriminering fullgörs. När det gäller detta område har kommissionen offentliggjort rekommendation 98/322/EG av den 8 april 1998 om samtrafik på en liberaliserad telemarknad (Del 2 – Särredovisning och kostnadsredovisning) ⁽⁵⁾.

- (19) Ett föreskrivet tillträde till nätinfrastuktur kan motiveras som ett sätt att öka konkurrensen, men de nationella regleringsmyndigheterna måste hitta en jämvikt mellan en infrastrukturägares rätt att utnyttja sin infrastruktur

⁽¹⁾ EGT L 199, 26.7.1997, s. 32. Direktivet ändrat genom direktiv 98/61/EG (EGT L 268, 3.10.1998, s. 37).

⁽²⁾ EGT L 101, 1.4.1998, s. 24.

⁽³⁾ EGT L 165, 19.6.1992, s. 27. Direktivet senast ändrat genom kommissionens beslut 98/80/EG (EGT L 14, 20.1.1998, s. 27).

⁽⁴⁾ EGT L 366, 30.12.2000, s. 4.

⁽⁵⁾ EGT L 141, 13.5.1998, s. 6.

för egen del och andra tjänsteleverantörers rätt att få tillträde till faciliteter som är väsentliga för att erbjuda konkurrerande tjänster. Om operatörer åläggs skyldigheter att uppfylla rimliga ansökningar om tillträde till och användning av nätelement och tillhörande faciliteter bör sådana ansökningar endast avslås på grundval av objektiva kriterier t.ex. teknisk genomförbarhet eller nödvändigheten av att bevara nätintegriteten. Om tillträde vägras kan den part vars intressen har åsidosatts begära att fallet tas upp inom de tvistlösningsförfaranden som anges i artiklarna 20 och 21 i direktiv 2002/21/EG (ramdirektiv). En operatör med skyldigheter till föreskrivet tillträde kan inte förpliktas tillhandahålla sådana typer av tillträde som han inte har befogenhet att tillhandahålla. Nationella regleringsmyndigheters krav på föreskrivet tillträde som ökar konkurrensen på kort sikt, bör inte minska incitamenten för konkurrenter att investera i alternativa faciliteter som kan säkra konkurrensen på lång sikt. Kommissionen har behandlat dessa frågor i ett meddelande om tillämpning av konkurrensreglerna på tillträdesavtal inom telesektorn ⁽¹⁾. Nationella regleringsmyndigheter får i enlighet med gemenskapslagstiftningen införa tekniska och operativa villkor för dem som tillhandahåller och/eller utnyttjar föreskrivet tillträde. Särskilt införandet av tekniska standarder bör överensstämma med Europaparlamentets och rådets direktiv 98/34/EG av den 22 juni 1998 om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster ⁽²⁾.

- (20) Det kan vara nödvändigt med priskontroll när analysen av en särskild marknad avslöjar att konkurrensen fungerar dåligt. Regleringsåtgärderna kan antingen vara relativt milda, som t.ex. skyldigheten i direktiv 97/33/EG om att kostnaden för val av nätoperatör skall vara rimlig, eller betydligt mer långtgående, som t.ex. skyldigheten till kostnadsorienterade avgifter som måste motiveras fullt ut i de fall då konkurrensen är otillräcklig för att förhindra att för höga priser tas ut. I synnerhet operatörer med betydande inflytande på marknaden bör undvika att utöva prispress som gör att skillnaden mellan deras avgifter för slutkunderna och deras samtrafikavgifter för konkurrenter som tillhandahåller liknande slutkundstjänster inte är adekvat för att säkerställa en hållbar konkurrens. När en nationell regleringsmyndighet beräknar kostnaderna för att införa en tjänst enligt detta direktiv är det lämpligt att medge en rimlig avkastning på det kapital som investerats, inklusive lämpliga

arbetskrafts- och byggkostnader, varvid kapitalvärdet vid behov anpassas så att den aktuella värderingen av tillgångarna och en effektiv drift beaktas. Metoden för kostnadstäckning bör vara lämplig för förhållandena och hänsyn bör tas till behovet av att främja effektivitet och hållbar konkurrens och maximera fördelarna för konsumenterna.

- (21) Om en nationell regleringsmyndighet inför skyldigheter om att tillämpa ett system för kostnadsredovisning till hjälp vid priskontroller, får myndigheten under förutsättning att den har nödvändig kvalificerad personal själv göra en årlig revision för att säkerställa överensstämmelse med systemet för kostnadsredovisning eller begära att revisionen utförs av ett annat kvalificerat organ som är oberoende av den berörde operatören.
- (22) Medlemsstaterna kommer genom offentliggörande av information att säkerställa att både befintliga och potentiella marknadsaktörer förstår sina rättigheter och skyldigheter och vet var de kan få närmare relevanta upplysningar. Ett offentliggörande av information i de nationella officiella tidningarna hjälper berörda parter i andra medlemsstater att hitta de relevanta upplysningarna.
- (23) Kommissionen bör bevaka avgifter som bidrar till att avgöra priset för slutanvändarna och offentliggöra information om detta för att se till att den europeiska marknaden för elektroniska kommunikationstjänster fungerar väl och effektivt.
- (24) Utvecklingen av marknaden för elektroniska kommunikationstjänster, med tillhörande infrastruktur, skulle kunna få negativa effekter på miljön och landskapet. Därför bör medlemsstaterna övervaka denna process och vid behov vidta åtgärder för att minimera sådana effekter genom lämpliga överenskommelser och andra lösningar tillsammans med berörda myndigheter.
- (25) För att kunna avgöra om gemenskapslagstiftningen tillämpas på ett korrekt sätt behöver kommissionen veta vilka företag som anges ha betydande inflytande på marknaden och vilka skyldigheter som de nationella regleringsmyndigheterna infört för marknadsaktörerna. Medlemsstaterna måste därför, utöver det nationella offentliggörandet, översända dessa uppgifter till kommissionen. När medlemsstaterna åläggs att översända uppgifter till kommissionen, kan detta ske elektroniskt under förutsättning att man enats om lämpliga förfaranden för autentisering.
- (26) Mot bakgrund av den tekniska utvecklingen och marknadsutvecklingen bör en översyn av genomförandet av

⁽¹⁾ EGT C 265, 22.8.1998, s. 2.

⁽²⁾ EGT L 204, 21.7.1998, s. 37. Direktivet ändrat genom direktiv 98/48/EG (EGT L 217, 5.8.1998, s. 18).

detta direktiv göras inom tre år efter dess tillämpningsdag för att avgöra om målen uppnås.

- (27) De åtgärder som krävs för att genomföra detta direktiv bör antas i enlighet med rådets beslut 1999/468/EG av den 28 juni 1999 om de förfaranden som skall tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter ⁽¹⁾.

- (28) Eftersom målen för den föreslagna åtgärden, nämligen att upprätta ett harmoniserat regelverk som reglerar tillträde till och samtrafik mellan elektroniska kommunikationsnät och tillhörande faciliteter, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och de därför på grund av åtgärdens omfattning och verkningar bättre kan uppnås på gemenskapsnivå, kan gemenskapen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

TILLÄMPNINGSSOMRÅDE, SYFTE OCH DEFINITIONER

Artikel 1

Tillämpningsområde och syfte

1. Inom den ram som fastställs i direktiv 2002/21/EG (ramdirektiv) harmoniseras genom detta direktiv det sätt på vilket medlemsstaterna reglerar tillträde till och samtrafik mellan elektroniska kommunikationsnät och tillhörande faciliteter. Syftet är att i enlighet med den inre marknadens principer upprätta ett regelverk för förhållandet mellan leverantörer av nät och tjänster, vilket skall leda till hållbar konkurrens och samverkan mellan elektroniska kommunikationstjänster samt gynna konsumenterna.

2. I detta direktiv fastställs rättigheter och skyldigheter för operatörer och för företag som önskar samtrafik och/eller tillträde till deras nät eller tillhörande faciliteter. Vidare uppställs mål för de nationella regleringsmyndigheterna när det gäller tillträde och samtrafik samt fastställs förfaranden för att säkerställa att de skyldigheter som införs av nationella reglerings-

myndigheter ses över och, när så är lämpligt, upphävs då de uppställda målen har uppnåtts. Med tillträde avses i detta direktiv inte tillträde för slutanvändare.

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv skall de definitioner som anges i artikel 2 i direktiv 2002/21/EG (ramdirektiv) gälla.

Följande definitioner skall även gälla:

- a) *tillträde*: faciliteter och/eller tjänster görs tillgängliga för ett annat företag på fastställda villkor, med eller utan ensamrätt, i syfte att tillhandahålla elektroniska kommunikationstjänster. Bland annat omfattas följande: tillträde till nätelement samt tillhörande faciliteter, vilket kan innebära anslutning av utrustning på fast eller icke-fast väg (detta inbegriper i synnerhet tillträde till accessnätet och till faciliteter och tjänster som är nödvändiga för att tillhandahålla tjänster över accessnät); tillträde till fysisk infrastruktur inbegripet byggnader, ledningar och master; tillträde till relevanta programvarusystem inbegripet driftstödssystem; tillträde till nummeromvandling eller system som erbjuder likvärdiga funktioner; tillträde till fasta nät och mobilnät, i synnerhet för roaming; tillträde till system med villkorad tillgång för digitala televisionstjänster; tillträde till virtuella nättjänster.
- b) *samtrafik*: den fysiska och logiska sammankopplingen av allmänna kommunikationsnät som används av samma eller ett annat företag för att göra det möjligt för ett företags användare att kommunicera med samma eller ett annat företags användare eller få tillgång till tjänster som erbjuds av ett annat företag. Tjänsterna kan tillhandahållas av de berörda parterna eller andra parter som har tillträde till nätet. Samtrafik är en särskild typ av tillträde som genomförs mellan operatörer av allmänna nät.
- c) *operatör*: ett företag som tillhandahåller eller som har auktorisation för att tillhandahålla ett allmänt kommunikationsnät eller tillhörande facilitet.
- d) *televisionstjänster i bredbilsformat*: en televisionstjänst som helt eller delvis består av program som produceras och redigeras för att visas i bredbilsformat i full höjd. Formatet 16:9 är referensformat för televisionstjänster i bredbilsformat.
- e) *accessnät*: den fysiska förbindelse som förbinder nätanslutningspunkten i en abonnents lokaler med korskopplingen eller likvärdig facilitet i det fasta allmänna telefonnätet.

⁽¹⁾ EGT L 184, 17.7.1999, s. 23.

KAPITEL II

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 3

Allmän ram för tillträde och samtrafik

1. Medlemsstaterna skall säkerställa att det inte förekommer några restriktioner som hindrar företaget i samma medlemsstat eller i olika medlemsstater från att förhandla med varandra om avtal rörande tekniska och kommersiella arrangemang för tillträde och/eller samtrafik, i enlighet med gemenskapslagstiftningen. Ett företag som önskar tillträde eller samtrafik behöver inte ha auktorisation för att bedriva verksamhet i den medlemsstat där företaget önskar tillträde eller samtrafik, om företaget inte tillhandahåller några tjänster och inte är nätoperatör i den medlemsstaten.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 31 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/22/EG av den 7 mars 2002 om samhällsomfattande tjänster och användares rättigheter avseende elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (direktiv om samhällsomfattande tjänster) ⁽¹⁾ får medlemsstaterna inte upprätthålla rättsliga eller administrativa åtgärder som innebär att operatörer, när de beviljar tillträde eller samtrafik, åläggs att erbjuda olika företag olika villkor för likvärdiga tjänster och/eller införa skyldigheter som inte är kopplade till de tjänster avseende tillträde eller samtrafik som faktiskt tillhandahålls utan att det påverkar de villkor som fastställs i bilagan till direktiv 2002/20/EG (auktorisationsdirektiv).

Artikel 4

Rättigheter och skyldigheter för företag

1. Operatörer av allmänna kommunikationsnät skall ha rätt och, när så begärs av andra auktoriserade företag, skyldighet att förhandla med varandra om samtrafik i syfte att tillhandahålla allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster, så att tillhandahållandet av och samverkan mellan tjänster kan säkerställas inom hela gemenskapen. Operatörerna skall erbjuda andra företag tillträde och samtrafik på villkor som överensstämmer med de skyldigheter som den nationella regleringsmyndigheten inför i enlighet med artiklarna 5, 6, 7 och 8.

2. Allmänna elektroniska kommunikationsnät som inrättats för distribution av digitala televisionstjänster skall kunna distribuera televisionstjänster och program i bredbandsformat. Nätoperatörer som tar emot och vidarebefordrar televisionstjänster eller program i bredbandsformat skall bibehålla detta bredbandsformat.

3. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 11 i direktiv 2002/20/EG (auktorisationsdirektiv) skall medlemsstaterna kräva att företag som får del av upplysningar från ett annat företag före, under eller efter förhandlingarna om tillträde eller

samtrafik endast använder dessa upplysningar för det syfte för vilket de tillhandahölls och hela tiden respekterar den sekretess som gäller för upplysningar som överförs eller lagras. De erhållna upplysningarna får inte lämnas vidare till andra, t.ex. andra avdelningar, dotterbolag eller samarbetspartner, som skulle kunna få konkurrensfördelar genom dem.

Artikel 5

Nationella regleringsmyndigheters befogenheter och ansvarsområden när det gäller tillträde och samtrafik

1. Nationella regleringsmyndigheter skall i enlighet med de mål som anges i artikel 8 i direktiv 2002/21/EG (ramdirektiv) främja och i förekommande fall säkerställa tillfredsställande tillträde och samtrafik samt samverkan mellan tjänster, i enlighet med bestämmelserna i det här direktivet, och de skall utöva sina skyldigheter på ett sätt som främjar effektivitet, hållbar konkurrens och största möjliga nytta för slutanvändarna.

I synnerhet skall följande gälla, utan att det påverkar tillämpningen av åtgärder som kan vidtas i enlighet med artikel 8 när det gäller företag med betydande inflytande på marknaden:

a) De nationella regleringsmyndigheterna skall, i den utsträckning som är nödvändig för att säkerställa att slutanvändarna kan nå varandra, kunna införa skyldigheter för företag som kontrollerar tillträde till slutanvändarna, bland annat när detta är motiverat skyldigheten att bedriva samtrafik mellan deras nät om detta inte redan sker.

b) De nationella regleringsmyndigheterna skall, i den utsträckning som är nödvändig för att garantera slutanvändarnas tillgång till digitala radio- och televisionssändningstjänster som angetts av medlemsstaten, kunna införa skyldigheter för operatörer att tillhandahålla tillträde till sådana andra faciliteter som avses i del II i bilaga I på rättvisa, rimliga och icke-diskriminerande villkor.

2. När en nationell regleringsmyndighet inför skyldigheter för en operatör att tillhandahålla tillträde i enlighet med artikel 12 får den, i enlighet med gemenskapslagstiftningen, fastställa tekniska eller driftsmässiga villkor som skall uppfyllas av dem som tillhandahåller och/eller utnyttjar sådant tillträde, om detta är nödvändigt för att säkerställa att nätet fungerar normalt. Villkor som avser tillämpning av särskilda tekniska standarder eller specifikationer skall överensstämma med artikel 17 i direktiv 2002/21/EG (ramdirektiv).

3. Skyldigheter och villkor som införs i enlighet med punkterna 1 och 2 skall vara objektiva, öppet redovisade, proportionella och icke-diskriminerande samt tillämpas i enlighet med förfarandena i artiklarna 6 och 7 i direktiv 2002/21/EG (ramdirektiv).

⁽¹⁾ Se s. 51 i detta nummer av EGT.

4. När det gäller tillträde och samtrafik skall medlemsstaterna säkerställa att den nationella regleringsmyndigheten har befogenhet att ingripa på eget initiativ när detta är motiverat eller, om det saknas avtal mellan företag, på begäran av någon av de berörda parterna för att säkerställa de politiska mål som anges i artikel 8 i direktiv 2002/21/EG (ramdirektiv), i enlighet med bestämmelserna i det här direktivet och förfarandena i artiklarna 6, 7, 20 och 21 i direktiv 2002/21/EG (ramdirektiv).

KAPITEL III

OPERATÖRERS SKYLDIGHETER OCH FÖRFARANDEN FÖR ÖVERSYN AV MARKNADEN

Artikel 6

System med villkorad tillgång och andra faciliteter

1. Medlemsstaterna skall säkerställa att de villkor som fastställs i del I i bilaga I tillämpas när det gäller villkorad tillgång till digitala radio- och televisionssändningar till tittare och lyssnare inom gemenskapen, oavsett överföringssätt.

2. Mot bakgrund av marknadsutvecklingen och den tekniska utvecklingen får bilaga I ändras i enlighet med förfarandet i artikel 14.3.

3. Trots vad som sägs i punkt 1 får medlemsstaterna tillåta sina nationella regleringsmyndigheter, att så snart som möjligt efter det att detta direktiv har trätt i kraft och regelbundet därefter, se över de villkor som tillämpas enligt denna artikel genom att utföra en marknadsanalys enligt artikel 16 första stycket i direktiv 2002/21/EG (ramdirektiv) för att bedöma om de villkor som tillämpas skall bibehållas, ändras eller upphävas.

Om den nationella regleringsmyndigheten efter marknadsanalysen finner att en eller flera operatörer inte har ett betydande inflytande på marknaden i fråga om den relevanta marknaden får den ändra eller upphäva villkoren för dessa operatörer i enlighet med förfarandena i artiklarna 6 och 7 i direktiv 2002/21/EG (ramdirektiv) endast i den utsträckning som

a) slutanvändarnas tillgång till radio- och televisionssändningar samt kanaler och tjänster, som anges i enlighet med artikel 31 i direktiv 2002/22/EG (direktiv om samhällsombäddande tjänster), inte påverkas negativt av sådana ändringar eller upphävanden,

b) utsikterna till effektiv konkurrens på marknaderna för

i) digitala televisions- och radiosändningstjänster till slutkund och

ii) system för villkorad tillgång och andra tillhörande faciliteter

inte påverkas negativt av sådana ändringar eller upphävanden.

De parter som påverkas av sådana ändringar eller upphävanden av villkor skall ges en lämplig tidsfrist.

4. De villkor som tillämpas i enlighet med denna artikel skall inte påverka medlemsstaternas möjlighet att införa skyldigheter när det gäller utformningen av elektroniska programguider och liknande listnings- och navigeringsfaciliteter.

Artikel 7

Översyn av tidigare skyldigheter avseende tillträde och samtrafik

1. Medlemsstaterna skall för företag som tillhandahåller allmänna kommunikationsnät och/eller kommunikationstjänster bibehålla alla de skyldigheter som avser tillträde och samtrafik och som gällde före den dag då detta direktiv träder i kraft, i enlighet med artiklarna 4, 6, 7, 8, 11, 12 och 14 i direktiv 97/33/EG, artikel 16 i direktiv 98/10/EG och artiklarna 7 och 8 i direktiv 92/44/EG, till dess att dessa skyldigheter har setts över och avgjorts i enlighet med punkt 3 i den här artikeln.

2. Kommissionen kommer att ange vilka marknader som berörs av de skyldigheter som avses i punkt 1 i den första rekommendationen om relevanta produkt- och tjänstemarknader och i beslutet om fastställande av gränsöverskridande marknader som skall antas i enlighet med artikel 15 i direktiv 2002/21/EG (ramdirektiv).

3. Medlemsstaterna skall säkerställa att de nationella regleringsmyndigheterna, så snart som möjligt efter det att detta direktiv har trätt i kraft och därefter regelbundet, genomför en marknadsanalys i enlighet med artikel 16 i direktiv 2002/21/EG (ramdirektiv) för att avgöra om dessa skyldigheter skall bibehållas, ändras eller upphävas. De parter som påverkas av sådana ändringar eller upphävanden av skyldigheter skall ges en lämplig tidsfrist.

Artikel 8

Införande, ändring eller upphävande av skyldigheter

1. Medlemsstaterna skall säkerställa att de nationella regleringsmyndigheterna har befogenhet att införa de skyldigheter som anges i artiklarna 9–13.

2. Om en operatör efter en marknadsanalys som utförts i enlighet med artikel 16 i direktiv 2002/21/EG (ramdirektiv) anges ha ett betydande inflytande på en viss marknad, skall de

nationella regleringsmyndigheterna införa de skyldigheter som anges i artiklarna 9–13 i det här direktivet, om detta är lämpligt.

3. Utan att det påverkar tillämpningen av

— bestämmelserna i artikel 5.1 och 5.2 samt artikel 6,

— de bestämmelser i artiklarna 12 och 13 i direktiv 2002/21/EG (ramdirektiv), villkor 7 i del B i bilagan till direktiv 2002/20/EG (auktorisationsdirektiv), som tillämpas enligt artikel 6.1 i det direktivet, artiklarna 27, 28 och 30 i direktiv 2002/22/EG (direktiv om samhällsomfattande tjänster) och de relevanta bestämmelser i Europaparlamentets och rådets direktiv 97/66/EG av den 15 december 1997 om behandling av personuppgifter och skydd för privatlivet inom telekommunikationsområdet ⁽¹⁾ som innehåller skyldigheter för andra företag än sådana som anges ha ett betydande inflytande på marknaden, eller

— behovet av att fullfölja internationella åtaganden,

får de nationella regleringsmyndigheterna inte införa de skyldigheter som anges i artiklarna 9–13 för operatörer som inte anges i enlighet med punkt 2.

Under exceptionella omständigheter skall en nationell regleringsmyndighet, när den avser att för operatörer med ett betydande inflytande på marknaden införa andra skyldigheter avseende tillträde eller samtrafik än vad som anges i artiklarna 9–13 i detta direktiv, lägga fram en begäran om detta för kommissionen. Kommissionen skall i överensstämmelse med artikel 14.2 fatta ett beslut som tillåter eller förhindrar den nationella regleringsmyndigheten att vidta sådana åtgärder.

4. Skyldigheter i enlighet med denna artikel skall grundas på det fastställda problemets art, vara proportionella och motiverade mot bakgrund av målen i artikel 8 i direktiv 2002/21/EG (ramdirektiv). Sådana skyldigheter skall endast införas efter samråd i enlighet med artiklarna 6 och 7 i det direktivet.

5. När det gäller punkt 3 första stycket tredje strecksatsen skall de nationella regleringsmyndigheterna till kommissionen anmäla beslut om att införa, ändra eller upphäva skyldigheter för marknadsaktörer, i enlighet med förfarandet i artikel 7 i direktiv 2002/21/EG (ramdirektiv).

Artikel 9

Skyldigheter avseende insyn

1. Nationella regleringsmyndigheter får i enlighet med artikel 8 införa skyldigheter avseende insyn när det gäller samtrafik och/eller tillträde, vilket innebär att operatörer måste offent-

⁽¹⁾ EGT L 24, 30.1.1998, s. 1.

liggöra specificerade uppgifter, t.ex. uppgifter om redovisning, tekniska specifikationer, nätegenskaper, villkor för tillhandahållande och användning samt prissättning.

2. I synnerhet när en operatör omfattas av skyldigheter avseende icke-diskriminering får de nationella regleringsmyndigheterna ålägga operatören att offentliggöra ett referenserbjudande som skall vara tillräckligt specificerat för att säkerställa att företagen inte åläggs att betala för faciliteter som inte är nödvändiga för den begärda tjänsten med en beskrivning av de berörda erbjudanden som redovisas uppdelade på olika komponenter i enlighet med marknads behov, samt därmed förbundna villkor, inbegripet prissättning. Den nationella regleringsmyndigheten skall bland annat kunna införa ändringar i referenserbjudanden för att verkställa skyldigheter som införs enligt detta direktiv.

3. De nationella regleringsmyndigheterna får specificera exakt vilka uppgifter som skall tillhandahållas, hur detaljerade de skall vara samt på vilket sätt de skall offentliggöras.

4. Trots vad som sägs i punkt 3 skall de nationella regleringsmyndigheterna säkerställa att ett referenserbjudande offentliggörs som åtminstone innehåller de delar som anges i bilaga II, när en operatör har skyldigheter enligt artikel 12 avseende tillträde till accessnätet med tvinnad parkabel av metall.

5. Mot bakgrund av marknadsutvecklingen och den tekniska utvecklingen får bilaga II ändras i enlighet med förfarandet i artikel 14.3.

Artikel 10

Skyldigheter avseende icke-diskriminering

1. En nationell regleringsmyndighet får i enlighet med artikel 8 införa skyldigheter avseende icke-diskriminering när det gäller samtrafik och/eller tillträde.

2. Skyldigheter avseende icke-diskriminering skall särskilt säkerställa att operatören under likvärdiga omständigheter tillämpar likvärdiga villkor på andra företag som tillhandahåller likvärdiga tjänster, samt att de tjänster och den information som operatören erbjuder andra, tillhandahålls på samma villkor och med samma kvalitet som gäller för dess egna tjänster eller för dess dotterbolags eller samarbetspartners tjänster.

Artikel 11

Skyldigheter avseende särredovisning

1. En nationell regleringsmyndighet får i enlighet med artikel 8 införa skyldigheter avseende särredovisning när det gäller specificerad verksamhet med anknytning till samtrafik och/eller tillträde.

En nationell regleringsmyndighet får i synnerhet ålägga ett vertikalt integrerat företag att tillämpa en öppen prissättning för andra operatörer och för intern överföring, bland annat för att säkerställa efterlevnad om det finns en skyldighet avseende icke-diskriminering enligt artikel 10 eller, vid behov, för att förhindra oskälig korssubventionering. De nationella regleringsmyndigheterna får ange vilket format och vilken redovisningsmetod som skall användas.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 5 i direktiv 2002/21/EG (ramdirektiv) skall de nationella regleringsmyndigheterna för att underlätta kontrollen av att skyldigheterna avseende insyn och icke-diskriminering efterlevs ha befogenhet att kräva att företaget på begäran tillhandahåller sin redovisning, inbegripet uppgifter om intäkter från tredje part. De nationella regleringsmyndigheterna får offentliggöra sådana uppgifter, om de bidrar till en öppen och konkurrensutsatt marknad, med beaktande av nationell lagstiftning och gemenskapslagstiftning om affärshemligheter.

Artikel 12

Skyldigheter avseende tillträde till och användning av specifika nätfaciliteter

1. En nationell regleringsmyndighet får i enlighet med artikel 8 införa skyldigheter för operatörer att uppfylla rimliga krav på tillträde till och användning av specifika nätdelar och tillhörande faciliteter, bl.a. i situationer då den nationella regleringsmyndigheten anser att ett nekat tillträde eller orimliga villkor med liknande verkan skulle hindra uppkomsten av en hållbar konkurrensutsatt marknad på slutkundens nivå eller att det inte skulle ligga i slutanvändarnas intresse.

Operatörer kan bland annat åläggas

- a) att ge tredje part tillträde till specificerade nätdelar och/eller nätfaciliteter inklusive tillträde till accessnätet,
- b) att förhandla med god vilja med företag som begär tillträde,
- c) att inte upphäva ett redan beviljat tillträde till faciliteter,
- d) att erbjuda specificerade tjänster för andra operatörer och som tredje part kan återförsälja,
- e) att bevilja öppet tillträde till tekniska gränssnitt, protokoll och annan nyckelteknik som är nödvändig för samverkan mellan tjänster eller virtuella nättjänster,

- f) att erbjuda samlokalisering eller andra möjligheter till gemensamt utnyttjande av faciliteter, som t.ex. ledningar, byggnader eller master,
- g) att erbjuda specificerade tjänster som krävs för att säkerställa samverkan mellan tjänster ända fram till slutanvändarna, t.ex. faciliteter för intelligenta nättjänster eller roaming på mobilnät,
- h) att erbjuda tillträde till driftstödssystem eller liknande programsystem som krävs för att garantera sund konkurrens när det gäller tillhandahållande av tjänster,
- i) att förbinda nät eller nätfaciliteter.

De nationella regleringsmyndigheterna får förena dessa skyldigheter med villkor som gäller rättvis behandling, rimlighet och låglighet.

2. Om de nationella regleringsmyndigheterna överväger att införa sådana skyldigheter som avses i punkt 1 och i synnerhet när de bedömer huruvida dessa skyldigheter står i proportion till de mål som anges i artikel 8 i direktiv 2002/21/EG (ramdirektiv) skall de särskilt beakta följande faktorer:

- a) Den tekniska och ekonomiska bärkraften för användning och installation av konkurrerande faciliteter med tanke på marknadsutvecklingen och med beaktande av arten och typen av samtrafik och tillträde.
- b) Möjligheten att erbjuda det föreslagna tillträdet med tanke på den tillgängliga kapaciteten.
- c) Nyinvesteringen för ägaren till faciliteten, med tanke på de risker som investeringen medför.
- d) Behovet av att värna konkurrensen på lång sikt.
- e) Alla berörda immateriella rättigheter, när så är lämpligt.
- f) Tillhandahållande av alleuropeiska tjänster.

Artikel 13

Skyldigheter i samband med priskontroll och kostnadsredovisning

1. En nationell regleringsmyndighet får i enlighet med artikel 8 införa skyldigheter som rör kostnadstäckning och priskontroller, inbegripet skyldighet att tillämpa kostnadsorienterad prissättning och kostnadsredovisningssystem, för vissa specifika typer av samtrafik och/eller tillträde, om en marknadsanalys visar att en brist på effektiv konkurrens innebär att den berörda operatören kan ta ut överpriser eller använda prispress

på ett sätt som missgynnar slutanvändarna. De nationella regleringsmyndigheterna skall ta hänsyn till den investering som gjorts av operatören och medge denne en rimlig avkastning av den adekvata kapitalinvesteringen med beaktande av de därmed förknippade riskerna.

2. De nationella regleringsmyndigheterna skall säkerställa att varje system för kostnadsäckning eller för prissättning som föreskrivs bidrar till att främja effektivitet och hållbar konkurrens samt ger största möjliga nytta åt konsumenterna. I detta avseende får de nationella regleringsmyndigheterna även ta hänsyn till priserna på jämförbara konkurrensutsatta marknader.

3. Om en operatör ålagts att kostnadsorientera sin prissättning, skall bevisbördan för att avgifterna härleds ur kostnaderna, inklusive en rimlig avkastning på investerat kapital, åläggas den berörda operatören. För att beräkna kostnaden för att tillhandahålla tjänster på ett effektivt sätt får de nationella regleringsmyndigheterna använda andra metoder för kostnadsredovisning än de som företaget använder. De nationella regleringsmyndigheterna får ålägga en operatör att fullt ut motivera sina priser och, när så är lämpligt, kräva att priserna justeras.

4. Om det krävs att ett kostnadsredovisningssystem införs för att möjliggöra kontroll av prissättningen, skall de nationella regleringsmyndigheterna säkerställa att en beskrivning av kostnadsredovisningssystemet görs tillgänglig för allmänheten av vilken åtminstone kostnadernas huvudkategorier och reglerna för kostnadsfördelningen framgår. Ett kvalificerat oberoende organ skall kontrollera att kostnadsredovisningssystemet efterlevs. En redogörelse för efterlevnaden skall offentliggöras årligen.

KAPITEL IV

FÖRFARANDEN

Artikel 14

Kommitté

1. Kommissionen skall biträdas av den kommunikationskommitté som inrättas genom artikel 22 i direktiv 2002/21/EG (ramdirektiv).

2. När det hänvisas till denna punkt skall artiklarna 3 och 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas, med beaktande av bestämmelserna i artikel 8 i det beslutet.

3. När det hänvisas till denna punkt skall artiklarna 5 och 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas, med beaktande av bestämmelserna i artikel 8 i det beslutet.

Den tid som avses i artikel 5.6 i beslut 1999/468/EG skall vara tre månader.

4. Kommittén skall själv anta sin arbetsordning.

Artikel 15

Offentliggörande av och tillgång till information

1. Medlemsstaterna skall säkerställa att de särskilda skyldigheter som införs för företag i enlighet med detta direktiv offentliggörs, med uppgift om de specifika produkterna eller tjänsterna samt de geografiska marknaderna. De skall säkerställa att aktuell information, såvida det inte rör sig om konfidentiell information, i synnerhet affärshemligheter, görs tillgänglig för allmänheten i en form som garanterar att alla berörda parter lätt kan få tillgång till den.

2. Medlemsstaterna skall sända en kopia av all sådan information som offentliggörs till kommissionen. Kommissionen skall tillhandahålla denna information i lättillgänglig form och, när så är lämpligt, vidarebefordra den till kommunikationskommittén.

Artikel 16

Anmälan

1. Medlemsstaterna skall senast den tillämpningsdag som avses i artikel 18.1 andra stycket till kommissionen anmäla de nationella regleringsmyndigheter som ansvarar för de uppgifter som anges i detta direktiv.

2. De nationella regleringsmyndigheterna skall till kommissionen anmäla namnen på de operatörer som anses ha ett betydande inflytande på marknaden enligt detta direktiv samt de skyldigheter som införs för dessa operatörer i enlighet med detta direktiv. Varje förändring som påverkar de skyldigheter som gäller för företag eller av de företag som berörs av bestämmelserna i detta direktiv skall utan dröjsmål anmälas till kommissionen.

Artikel 17

Översynsförfarande

Kommissionen skall regelbundet se över hur detta direktiv fungerar och rapportera resultatet till Europaparlamentet och rådet, varvid det första rapporteringstillfället skall infalla senast tre år efter den tillämpningsdag som avses i artikel 18.1 andra stycket. För detta ändamål får kommissionen begära in upplysningar från medlemsstaterna, vilka skall lämnas utan onödigt dröjsmål.

Artikel 18

Genomförande

1. Medlemsstaterna skall anta och offentliggöra de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 24 juli 2003. De skall genast underrätta kommissionen om detta.

De skall tillämpa dessa bestämmelser från och med den 25 juli 2003.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texterna till de bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv samt texterna till eventuella senare ändringar av dessa bestämmelser.

Artikel 19

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft samma dag som det offentliggörs i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

Artikel 20

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den 7 mars 2002.

På Europaparlamentets vägnar

P. COX

Ordförande

På rådets vägnar

J. C. APARICIO

Ordförande

BILAGA I

VILLKOR FÖR TILLGÅNG TILL DIGITALA RADIO- OCH TELEVISIONSSÄNDNINGAR TILL TITTARE OCH LYSSNARE INOM GEMENSKAPEN**Del I: Villkor för system för villkorad tillgång som skall tillämpas i enlighet med artikel 6.1**

När det gäller villkorad tillgång till digitala radio- och televisionssändningar till tittare och lyssnare inom gemenskapen, oavsett överföringssätt, skall medlemsstaterna i enlighet med artikel 6 säkerställa att följande villkor tillämpas:

- a) De system för villkorad tillgång som drivs på gemenskapsmarknaden skall vara utformade så att de tekniskt möjliggör kostnadseffektiv överföringskontroll och ger nätoperatörerna på lokal eller regional nivå möjlighet till fullständig kontroll över de tjänster för vilka sådana system för villkorad tillgång används.
- b) Alla operatörer som driver system för villkorad tillgång, oavsett överföringssätt, och som tillhandahåller tjänster som avser tillträde till digitala radio- och televisionstjänster och vars tillträdestjänster sändningsföretag är beroende av för att nå varje grupp av potentiella tittare eller lyssnare skall
 - på skäligen, rimliga och icke-diskriminerande villkor och i enlighet med gemenskapens konkurrenslagstiftning erbjuda alla sändningsföretag de tekniska tjänster som möjliggör att sändningsföretagets digitalt överförda tjänster kan tas emot av tittare eller lyssnare som getts tillgång till dessa tjänster med hjälp av dekodrar administrerade av tjänsteoperatörerna, i enlighet med gemenskapens konkurrenslagstiftning, och
 - föra separata räkenskaper för den verksamhet som gäller deras roll som leverantörer av villkorad tillgång.
- c) Vid licensgivning för tillverkare av konsumentutrustning, skall innehavare av immateriella rättigheter avseende produkter och system för villkorad tillgång säkerställa att detta görs på skäligen, rimliga och icke-diskriminerande villkor. Med beaktande av tekniska och kommersiella faktorer får innehavare av rättigheter inte koppla licensgivningen till villkor som förbjuder, hindrar eller avskräcker från att i samma produkt använda
 - ett gemensamt gränssnitt som möjliggör uppkoppling till flera andra system för tillträde, eller
 - metoder som är specifika för ett annat system för tillträde, förutsatt att licensinnehavaren följer de relevanta och rimliga villkor som, vad denne själv beträffar, garanterar säkerheten vid transaktioner utförda av operatörer av system för villkorad tillgång.

Del II: Andra faciliteter på vilka villkor kan tillämpas enligt artikel 5.1 b

- a) Tillträde till gränssnitt för tillämpningsprogram (API).
 - b) Tillträde till elektroniska programguider (EPG).
-

BILAGA II

MINIMIFÖRTECKNING ÖVER PUNKTER SOM SKALL TAS MED I ETT REFERENSERBJUDANDE FÖR TILLTRÄDE TILL ACCESSNÄT MED TVINNAD PARKABEL AV METALL OCH SOM SKALL OFFENTLIGGÖRAS AV ANMÄLDA OPERATÖRER

I denna bilaga används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

- a) *delaccessnät*: en del av ett accessnät som förbinder nätanslutningspunkten i abonnentens lokaler med en koncentrationspunkt eller en specificerad mellanliggande anslutningspunkt i det fasta allmänna telefonnätet.
- b) *tillträde till accessnätet*: fullständigt tillträde till accessnätet och delat tillträde till accessnätet; det innebär ingen ändring i ägandet av accessnätet.
- c) *fullt tillträde till accessnätet*: den berättigades tillträde till den anmälda operatörens accessnät eller delaccessnät som tillåter att hela frekvensspektrum i den tvinnade parkabeln av metall används.
- d) *delat tillträde till accessnätet*: den berättigades tillträde till den anmälda operatörens accessnät eller delaccessnät som tillåter att det frekvensspektrum som inte omfattar talfrekvenser i den tvinnade parkabeln används, och att den anmälda operatören kan fortsätta att använda accessnätet för att tillhandahålla telefonitjänster till allmänheten.

A. Villkor för tillträde till accessnätet

1. Delar av nät till vilka tillträde erbjuds, omfattar i synnerhet följande delar:
 - a) Tillträde till accessnät.
 - b) Tillträde till det frekvensspektrum som inte omfattar talfrekvenser i accessnätet, vid delat tillträde till accessnätet.
2. Information om de fysiska platserna för tillträde ⁽¹⁾ samt att det finns tillgängliga accessnät i bestämda delar av nätet.
3. Tekniska villkor i samband med tillträde till och användning av accessnät, inklusive de tekniska egenskaperna hos den tvinnade parkabeln av metall i accessnätet.
4. Förfaranden för beställning och anskaffning, restriktioner i fråga om användningen.

B. Samlokaliseringstjänster

1. Information om den anmälda operatörens relevanta anläggningar⁽¹⁾
2. Samlokaliseringalternativ vid de platser som anges under punkt 1 (inklusive fysisk samlokalisering och, när så är lämpligt, samlokalisering på distans och virtuell samlokalisering).
3. Utrustningens egenskaper: Eventuella restriktioner för utrustning som kan samlokaliseras.
4. Säkerhetsfrågor: Åtgärder som de anmälda operatörerna vidtar för att sörja för säkerheten på sina platser.
5. Tillträdesvillkor för personalen hos konkurrerande operatörer.
6. Säkerhetsnormer.
7. Regler för tilldelning av utrymme när samlokaliseringsutrymmet är begränsat.
8. Villkor för berättigade när det gäller inspektion av platser där fysisk samlokalisering är tillgänglig eller platser där samlokalisering har förvägrats på grund av kapacitetsbrist.

⁽¹⁾ Tillgången till denna information kan begränsas till att endast omfatta berörda parter i syfte att undvika farhågor beträffande den allmänna säkerheten.

C. Informationssystem

Villkor för tillgång till den anmälda operatörens driftstödssystem, informationssystem eller databaser för förbeställning, anskaffning, beställning, framställning av underhåll och reparation samt fakturering.

D. Leveransvillkor

1. Frister för svar på begäran om leverans av tjänster och faciliteter; serviceavtal, rutiner för åtgärdande av fel, förfaranden för att återgå till en normal servicenivå samt parametrar för tjänsternas kvalitet.
 2. Standardavtalsvillkor, i förekommande fall inbegripet kompensation när tidsfristerna inte hålls.
 3. Priser eller prisberäkningsformler för varje egenskap, funktion och facilitet som förtecknas ovan.
-